

por porzott az utakon" (127. l.), „Az országúton teherautók, személykocsik porzottak. Mozgalmas volt a falu." (41. l.) stb.

A két változat között nem alakul ki egységes regényi nyelv, a közlés hol egyik, hol másik véglethez csapódva az epikus alakítás egyoldalúsága mellé a nyelvi-esztétikai megformálás szerveslenségét társítja. E kettős teher pedig rendszerint — mint e regényt is — agyonnyomja a műalkotást. (Kossuth, 1976.)

KULCSÁR SZABÓ ERNŐ

Szerkesztői asztal

Fennállásának 15. évfordulóját ünnepli a Miskolcon megjelenő Napjaink. Folyóiratársunknak további eredményes munkát kívánunk, s további sok-sok gazdag évfolyamot.

*

A Költészet Napja alkalmából Szegeden, a Bartók Béla Művelődési Központban, fiatal költőink léptek közönség elé. Az est bevezetőjét Szigeti La-

jos tartotta, majd Baka István, Belányi György, Gécsi János, Petri Csáthó Ferenc, Téglásy Imre és Zalán Tibor versei hangzottak el.

*

Költői est köszöntötte a vers ünnepét Hódmezővásárhelyen is. Itt Vörös László, lapunk főszerkesztője mondott bevezetőt Ágh István, Baka István, Utasy József és Fenyvesi-Félix Lajos verseihez.

Soproni János kérésére közöljük az alábbiakat:

Tisztelt Szerkesztőség!

Nagy meglepetéssel olvastam a Tiszatáj idei 3. számában a „Késői beszélgetések Radnóti Miklósról” c. közleményt, amelyet sajnós, nem hagyhatok szó nélkül. Súlyosan kifogásolom, hogy a Petőfi Irodalmi Múzeum kérésére magnóra mondott visszaemlékezésemet, tehát kifejezetten archiv anyagot, megkérdezésem és engedélyem nélkül publikáltak.

Miért kifogásolok?

1. Az anyagot az összeállító önkényesen kezelte, kihagyott, összevont, a mondatokat összefüggéseiből kiragadta, helyenkint „átstilizálta”, s ezzel alaposan megváltoztatta-eltorzította.

2. Az összeállító folyamatos szöveget közöl, mintegy „nyilatkozat”-ot. Az anyag kérdés-felelet formában készült, spontán beszélgetés volt, nem előre megbeszélte kérdésekre adott válaszokból áll. Így hát hiányoznak belőle a habozások, a bizonytalanságok, a félig vagy negyedrészit sikerült emlékezők, sőt a nyögések, ahogy az ember 35–40 év múlva erőlődik, hogy minél pontosabb legyen. Mindezek hiányában a közölt anyag — az önkényes hűzások, átalakítások, kihagyások miatt — csak úgy csöpög a nagyképszerűségtől. Holott az elmondott anyagban többször is elhangzik „...nem szeretnék nagyképszerűen fogalmazni...”.

3. A felvétel nem 1970-ben, hanem 1969. februárban készült. A beszélgetés elején világossá tettem, hogy Radnóttal kapcsolatban nem irodalmi, művészi kérdésekről beszéltek, mert ezt nálam illetékesebbek már elmondták-leírták. Minthogy vita folyt — talán folyik is — Radnóti világnézet és a párthoz való viszonya körül, az a feladatomban, hogy szerény, igazán szerény tapasztalataimat átadjam a kutatóknak, az érdeklődőknek, eufémizmussal szólva: az öröklétnek. Tehát nem azért, hogy a vitában részt vegyek. A téma jellege miatt viszont a magnóra magamról is beszélni kellett.

4. Sok kisebb-nagyobb tévedésre, amit az átírás okozott, nem térek ki, mert túl hosszú lennék. Egy durva szimplifikálást meg kell említenem. Mindjárt a közlemény elején azt olvastam, hogy „...Az volt a feladatomban, hogy Szegeden megteremtsem az illegális párt szervezet...” Egyenesen mosolyognivaló. Természetesen nem így mondtam. A gyengélkedő pártszervezet bizonyos újjászervezéséről, emberek összehozásáról volt szó.

Ami egyébként az általam felvázolt Radnóti-képet illeti, a közlemény ezt nem változtatta meg.

5. Közismert, hogy ilyen visszaemlékezések kötetlen beszélgetések során születnek, óhatatlanul könnyelmű, pongyola fogalmazásokkal stb., amelyek semmi esetre sem a kortársi nyilvánosságnak szólnak. Annyira nem, hogy akkor még csak vissza se hallgattam, a leírt szöveget sose láttam. Meg sem fordult a fejemben, hogy már néhány év múlva, minden kontroll nélkül, nyilvánosságra hozzák. A tévedés szinte elkerülhetetlen. Felhívták figyelmeztet (magam is észrevettem most) egy furcsa emlékezetkihagyásra. Valóban: Trisztán helyett Szindbádot mondtam. A verset a költő az unokaöcsémről, helyesebben az ő ihletésére írta, tehát már csaknem 40 éve emlegetjük a családban — mégis ilyen tévedésbe estem. Egyébként a vers pontos címe: Trisztánnal ütem.

Köszönöm, hogy hozzászólásomat közölték.

Budapest, 1977. III. 26.

Szíves üdvözléssel
SOPRONI JÁNOS